

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Epistola Græca Simonis Lithi Miseni Calvinistæ In Sva
Elementa**

Gretser, Jacob

Ingolstadii, 1605

Monstrvosissimæ Monstrantiæ Lutheranæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70627)

Quocirca intermittere non potui, quo minus aliquas tibi spectandas & venerandas proponerem ex ipso, vt dicebam, Luthero & Philippo. Tu, quaeso, significa, num, & quomodo munus hoc tibi arriserit.

*MONSTRVOSISSIMAE MON-
strantia Lutherana.*

I.

Sic Deus dilexit mundum, vt filium suum vni-
genitum daret, vt omnis qui credit in ipsum non
pereat, sed habeat vitam aeternam. So ist nu diß so
vil gesagt / keine Sünde ist mehr in der Welt / dan
Vnglaube. Andere Sünde in der Welt seind
Herz Simons Sünde / als wañ mein Hensichen
vnd Lenichen in den Winckel scheist / deß lachet
man / als sey es wol gethan. Also machet auch der
Glaube / daß vnser Dreck nicht stincket vor Gott.
Summa summarum / an den eingebornē Sohn
nicht glauben / das ist allein die Sünde in der
Welt / darumb die Welt gerichtet wirdt.

Lutherus in der Haußpostill getruckt zu For-
gaw 1601. in der ersten Predig am Pfingstmon-
tag. Reddamus Latine, & obstupescite, quot-
quot stupor non prorsus stupidos, sensusq;
expertes effecit, simulq; ignoscite, quod tur-
pissima Caci huius verba exscribo. Perinde est.

ac si dicat: Nullum est amplius in mundo peccatum, nisi, non credere. Alia peccata in mundo, sunt Domini Simonis peccata: sicut quādo meus Ioannellus vel Leonardulus cacat in angulum, omnes rident, quasi bene factum sit. Sic & fides facit, vt sterco nostrum non foeteat coram Deo. Summa summarum, nō credere in filium vnigenitum; id vnicum & solum est peccatum in mundo, propter quod mundus iudicatur.

II.

Lutherus Tom. i. Nouorum operum Serm. Lipsiæ impress. 1603. fol. 168. in serm. super Euangel. Attendite à falsis Prophetis, &c.

Wann ich das verstehe/ so merck ich/ daß kein Werck so böß ist/ das den Nächsten mag verdammen/ auch keines so gut/ das den Menschen mög selig machen/sonder allein der Glaub macht vns selig/ vnd der Unglaub verdammet vns. Daß einer fällt in Ehebruch/ das Werck verdambt ihn nit/ sonder der Ehebruch zeigt an/ daß er von dem Glauben gefallen sey/ das verdambt ihn/ sonst wär es nit möglich. Also macht einē niemandt fromb/dann der Glaube/ vnd nichts macht einen böß/ dann der Unglaube.

Si hoc intelligam, statim animaduerto, nullum opus esse tam malum, quod hominem possit condemnare; & nullum tam bonum, quod hominem possit saluare; sed sola fides nos saluat, & non credere, damnat nos. Quod quis in adulterium incidat, factum hoc

non

non condemnat illum. Sed adulterium ostendit, quod à fide exciderit. Hoc damnat illum; alioqui non esset possibile. Quocirca nihil hominem reddit probum, nisi fides; & nihil efficit hominem malum, nisi non credere seu infidelitas.

III.

Tom. I. epist. Lat. epist. 238. ad Melanchthonem. Esto peccator & pecca fortiter, sed fortius fide & gaude in Christo: qui victor est peccati, mortis & mundi: peccandum est, quamdiu hic sumus, & c. sufficit quod agnouimus per diuitias gloriae Dei Agnum, qui tollit peccatum mundi: ab hoc non auellet nos peccatum: etiamsi millies millies vno die fornicemur, aut occidamus.

In hac, vt & in prima Monstrantia, manifestè indicat Lutherus, cum summis sceleribus, qualia sunt adulteria, & homicidia, & id genus alia, fidem consistere posse, atq; adeò aliquè dum moechatur, scortatur, & homicidium committit, iustū esse posse. Dummodo credat, etsi in secunda Monstrantia sua Monstrum hoc non nihil temperat; cum asserit; adulterium vel simile scelus esse fidei amissæ indicium. In forme nihilominus, imò & intolerabile monstrum est dicere, adulterium, non esse eiusmodi opus, quod hominem damnare, aut malum & sceleratum per se efficere queat.

IV. Lu-

IV.

Lutherus in Assert. articulorum damnatorum art. 36. VVitebergæ anno 1521. in quarto. *Malè dixi, quod liberum arbitrium ante gratiam sit res de solo titulo, sed simpliciter debui dicere; liberum arbitrium est figmentum in rebus, seu titulus sine re. Quia nulli est in manu sua, quippiam cogitare mali aut boni; sed omnia (vt VViclephi articulus Constantia damnatus rectè docet) de necessitate absoluta eueniunt. Quod & poëta voluit, quando dixit: certa stant omnia lege.*

In margine additur huic *Monstrantia. Omnia de necessitate absoluta eueniunt.* Cui profectò aliud, quod adscribam emblema non habeo, nisi illud ipsius Lutheri in assertione eiusdem articuli. *O furor furorum omnium nouissimus.*

V.

Melanchthon in Annotationibus super epistolam ad Romanos fol. 50. a. Argentorati anno Domini 1523. apud Ioannem Heruagium. *Consequitur ridiculum commentum esse liberum arbitrium. Quia voluntas nostra adeò non est libera, vt eo tantùm feratur, quorsum à Deo impellitur. Consequitur ergo nugatorium esse, quod de generali influenza & speciali scholæ comminiscuntur, etc. Nos verò dicemus, non solùm permittere Deum crea-*
turæ,

turis, vt operentur, sed ipsum omnia propriè agere, vt sicut fatentur proprium opus Dei fuisse Pauli vocationem, ita fatentur opera Dei propria esse, siue quæ media vocantur, vt comedere, bibere, communia cum brutis, siue quæ mala sunt, vt Davidis adulterium, Manly seueritatem animaduertentis in filium, &c. Ergo non est cur frigidum glossæ recipiamus, Deum mala permittere, non etiam facere, &c. Itaque hæc sit certa sententia, à Deo fieri omnia tam bona, quàm mala. Quod si obstrepit sensus carnis, multa indigna tanta maiestate committi, videri esse contingentiam rerum, meminere sacram doctrinam, scripturam esse proditam ad mortificandum sensum carnis.

Et quid verbis opus est? Necessario omnia eueniunt in omnibus creaturis. En monstri plusquam Stoici breue complementum.

VI.

Melanchthon in iisdem Annot. eiusdem edit. fol. 49. Contingentia quedam in rebus videtur, cum tamen sit necessitas. Præterea stultum carni videtur, Deum omnia facere, & in his tam multa frivola & mala, sed hic humanis cogitationibus imperandum est, & adoranda illa incomprehensibilis maiestas: Quid igitur? inquit Melanchthon in Locis tit. de lib. arbitrio, edit. Argentorati apud Ioannem Heruagium anno Domini 1523. folio 10. Nullane est in rebus, vt istorum vocabulo vtatur, contingentia, nihil casus, nihil fortuna? Respon-

spondet Philippus. *Omnia necessario euenire docent scripturae. Esto, videatur tibi esse in rebus humanis contingentia, iudicio rationis hic imperandum est.*

VII.

Melanchthon in loc. cit. fol. 10. b. *Tollit omnem libertatem voluntatis nostrae diuina praedestinatio. Nulla libertas est, si voluntatem humanam ad diuinam praedestinationem conferas. Etiam iuxta naturae iudicium in affectibus nulla est libertas.*

VIII.

Lutherus in assert. 36. art. anno 1521. VViteberg. *Mala opera in impiis Deus operatur, &c. Quis audet negare, se etiam in malis operibus, saepius coactum aliud facere, quam cogitauit? &c. Non est homo in manu sua, etiam mala operans & cogitans. Perit itaque hic etiam generalis influentia, qua garrunt esse in potestate nostra naturales operationes operari; secus rem habere monstrat experientia omnium.*

Huic etiam monstruosae MONSTRANTIAE, quod addam, non inuenio, nisi illa vltima in Assertionem articulorum verba. *Vale scelerata abominatio, tam stultè simul & impiè loqueris, vt indigna sis propter quam verba fiant.*

Haec si monstra tibi, Lithe, non monstruosa videntur.

Te monstrum his ipsis grandius esse feram.

IX.

Lutherus Tom. I. nouorum operū Germ. Lipsiæ editorum 1603. fol. 180. b. S. Jacobs Epistel ist ein rechte Stroderne Epistel gegen sie / dann sie doch kein Euangelische Art an ihr hat. *Epistola S. Iacobi (comparata cum Euangelio sancti Ioannis, eiusdemque prima epistola, & epistolis S. Pauli præsertim illis ad Romanos, Galatas, Ephesios, & S. Petri primam epistolam) verè straminea est, quia non continet in se vllum Euangelicum genium vel spiritum.*

X.

Lutherus loc. cit. Wo ich ihe der eines manglen solt / der Werck oder Predig Christi / so wolt ich lieber der Werck / dann seiner Predig mangeln. Dann die Werck helffen mich nichts / aber seine Wort geben das Leben / wie er selbst sagt. Weil nun Ioannes gar wenig Werck von Christo / aber gar vil seiner Predig schreibet / widerumb die anderen drey Euangelisten vil seiner Werck / wenig seiner Wort beschreiben / ist Ioannis Euangelium das einige / zarte / rechte haupt Euangelium / vnd den anderen dreyen weit / weit für zu ziehen vnd höher zu halten.

Si alterutro carere deberem, operibus vel concionibus Christi, mallet operibus quam concionibus carere, quia opera (Christi) nihil mihi profunt; sed ver-
bail-

ba illius dant vitam, sicut ipsemet dicit. Cùm ergo ^{Ioan. 3.} Ioannes pauca opera Christi, sed multas eius conciones scriptis mandarit; at verò tres alij Euangelistæ multa eius opera, pauca verò verba exposuerint; ideo Euangelium Ioannis est vnicum, exquisitum, re-ctumq; & principale Euangelium, & aliis tribus longè, longè præferendum.

Sic & epistola S. Pauli & Petri longè tribus Euangelis Matthæi, Marci & Luca præstant, inquit ibidem idem Lutherus. Summa, S. Ioannis Euangelium, & prima eius Epistola, S. Pauli Epistola, maximè ad Romanos, Galatas, Ephesos, & S. Petri prima Epistola; sunt illi libri, qui tibi Christum monstrant, & omnia docent, quæ tibi scitu sunt necessaria & salutifera.

Vt placent tibi, Lithe, monstruosissimæ istæ Lutheri & Philippi *Monstrantia*; quorum ipsos Auctores postea aliquatenus puduit? Quære in Formis Lutheri, quæ de libertate voluntatis rerumque contingentia & necessitate recitauimus; nihil amplius inuenies; aut non tam manifestè & apertè Stoica & VViclephica reperiens. Accisa sunt nonnihil & circumcisa, ob summam impietatem; vt patebit legenti Assertionem art. 36. Tom. 2. Lat, VViteberg. operum Luthericorum.

Quære eadem pronunciata plusquã Stoica in Locis & Annotationibus Philippi po-

stero tempore recusis. Nihil penitus apparet amplius. Omnia euanuerunt, omnia resecta sunt. Et tamen vociferabatur Melanchthon: *Certum sit, nullam esse rerum contingentiam: omnia simpliciter necessariò euenire:* Scripturam citabat & crepabat; nil exploratius esse, quàm hoc ex decreto scripturæ, clamitabat. Nihilominus re melius considerata, omnia ista in spongiam incumbere iussit.

Quære in *Domestica Postilla* Lutheri (in der *Haus Postill*) locum, quem primo loco posui; vix decimum exemplar reperies, in quo concio illa exstet. Quære in posterioribus Lutheri Bibliis impiam istam inter Euangelia collationem, & sceleratum de S. Iacobi Epistola iudicium; vbi & quando inuenies? Obliterata sunt hæc tam profana & sacrilega. Restituta tamen, iusto Dei iudicio, ab illis, qui *Postillam* nuper Dorgauij recuderunt; & Lutheri Germanica opuscula in Tomis VVitebergensibus vel Ienensibus omissa, in duos tomos collecta euulgarunt.

Hæ & id genus aliæ *Monstrantia* euidenter monstrant, qualia monstra fuerint Lutherus & Philippus; qualia monstra pepererint, & in chartas effuderint. Omnia hæc portenta non aliunde, quàm & ipsis Lutheri & Philippi libris exscripti; ne putes me aliena fide hic vsum esse.

Finiam,

Finiam, si tamen prius ex te quaesiero, num ad stomachum tuum hæc Lutheri barbytus faciat. Ich wil mir die heimlichen Beicht niemandt lassen nemmen / vnd wolt sie nit vmb der ganzen Welt Schak geben / dann ich weiß was Stärck vnd Trost sie mir geben hat. Es weiß niemandt was die heimliche Beicht vermag / dann der mit dem Teuffel oft fechten vnd kâmpffen muß. Ich wâr lengst von dem Teuffel vberwunden vnd erwûrget worden / wann mich dise Beicht nicht erhalten hett. Lutherus vlt. concione ex his quas VVitebergæ habuit post reditum ex Pathmo. Tom. 21. operum nouorum Germ. fol. 94. a.

Occultam seu auricularem confessionem nõ patiar mihi ab vllò eripi: non darem illam pro totius mundi thesauris. Scio enim quantum roboris & consolationis mihi præbuerit. Nemo scit, quantum possit occulta confessio, nisi cui sæpius cum Diabolo certandum est ac luctandum. Iam dudum à Diabolo superatus & strangulatus fuisset, si me ista confessio non præseruasset. Dic agedum, mi Lithe, vtrum eodem aduersus Satanam amuleto vtaris, & an vtendum arbitraris? simulque vale, vt mereris.

